

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

**Силабус навчальної дисципліни
«Основи психології. Психологічний супровід вагітних»**

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 90 годин, 3,0 кредити ЄКТС.
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра менеджменту охорони здоров'я. Одеса, вул. Пастера, 2а.
Викладач(-і)	професор кафедри, д.псих.н., проф. Литвиненко Ольга Дмитрівна доцент кафедри, канд. істор.н. доцент, Дружкова Ірина Сергіївна доцент кафедри, канд.псих.н., доцент. Ковальова Марія
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Кусик Наталія Львівна, к.е.н., доц., відповідальна за навчально-методичну роботу кафедри 067-728-56-12 E-mail: nataliia.kusyk@onmedu.edu.ua Фомичова Марія Павлівна, лаборант кафедри 067-970-30-04 E-mail: moz@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 14.00 до 16.00 кожного четверга Онлайн - консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – цей курс спрямований на ознайомлення студентів з основами психології та специфікою психологічного супроводу жінок під час вагітності та післяпологового періоду. Розглядаються психологічні аспекти материнства, емоційні та когнітивні зміни під час вагітності, а також методи психологічної підтримки вагітних та породіль.

Мета дисципліни: надання здобувачам системи знань і навичок для ефективного психологічного супроводу вагітних жінок та породіль, підтримки їхнього психоемоційного стану та адаптації до материнства.

Завдання дисципліни:

1. Ознайомити студентів із основними психологічними процесами, що відбуваються у вагітних та породіль.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

2. Навчити аналізувати психологічні особливості вагітності та післяпологового періоду.
3. Сформувати навички психологічної підтримки жінок у перинатальний період.
4. Розвинути здатність до емпатії та активного слухання у спілкуванні з вагітними жінками та породіллями.
5. Ознайомити з методами профілактики післяпологових психологічних проблем.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати: психологічні особливості вагітності та післяпологового періоду; принципи психологічної підтримки вагітних і породіль; основні психоемоційні стани жінки у перинатальний період; методи діагностики та корекції психоемоційних станів; стратегії комунікації з вагітними жінками та породіллями.

Вміти:

застосовувати знання з психології у роботі з вагітними та породіллями; будувати довірливі стосунки з пацієнтками та їхніми родинами; ефективно вирішувати кризові ситуації, пов'язані з перинатальним періодом; проводити психологічну підтримку та консультування вагітних жінок; створювати психологічно комфортне середовище для породіль та їхніх сімей.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс буде викладений у формі лекцій та практичних занять, організації самостійної роботи здобувачів.

Форми і методи навчання

Дисципліна буде викладатися на денній формі навчання: у формі лекцій; практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання. Лекція.

Практичні заняття: словесні методи: пояснення, бесіда, обговорення, дискусія; наочні методи: мультимедійні презентації, ілюстрація, демонстрація; методи формування практичних умінь і особистісних якостей: виконання практичних завдань, дискусії, «мозкова атака», рольові ігри, підготовка і здійснення виступів перед аудиторією

Самостійна робота: самостійна робота включає роботу з навчально-методичною літературою та виконання самостійних завдань: складання реферату та есе, підготовку презентацій та практичних завдань.

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Зміст навчальної дисципліни:

Тема 1. Основи психології. Психіка, особистість та емоційні процеси

Основні поняття психології та її завдання. Психічні процеси, стани та властивості особистості. Основні теорії розвитку особистості. Емоції та їх вплив на поведінку людини. Природа стресу: причини, наслідки та методи подолання.

Тема 2. Комунікація та міжособистісні відносини

Основи ефективного спілкування. Бар'єри комунікації та їх подолання. Конфлікти у міжособистісних відносинах та методи їх вирішення. Емоційний інтелект у спілкуванні. Особливості сімейних відносин та психологічні аспекти батьківства.

Тема 3. Психологічні аспекти вагітності

Емоційні та психологічні зміни під час вагітності. Вплив сімейного та соціального оточення на психологічний стан вагітної жінки. Очікування та страхи майбутніх батьків. Психологічна підтримка вагітних: роль партнера, родини та медичного персоналу.

Тема 4. Психологічний супровід вагітних у різні триместри

Особливості емоційного стану жінки в першому, другому та третьому триместрах вагітності. Методи подолання тривожності та страху перед пологами. Психологічна підготовка до пологів.

Тема 5. Психологічна підтримка під час пологів та у післяпологовий період

Роль медичного персоналу та психолога під час пологів. Методи зменшення стресу та болю. Післяпологові емоційні стани: бебі-блюз, післяпологова депресія. Психологічна допомога жінкам у перші місяці після народження дитини.

Тема 6. Психологічна адаптація до материнства

Формування емоційного зв'язку матері та дитини. Вплив емоційного стану матері на розвиток немовляти. Психологічні особливості догляду за новонародженим. Методи психологічної підтримки молодих матерів.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Астахов В. М., Бацилева О. В., Пузь І. В. Психологічний супровід у репродуктивній медицині : монографія / Національна академія педагогічних наук України, Інститут психології імені Г.С. Костюка. Київ, 2023. 125 с.
2. Борщ В.І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олді-плюс, 2020. 391 с.
3. Борщ В. І. Сучасна парадигма системи управління персоналом закладу охорони здоров'я.
4. Проблеми системного підходу в економіці. 2019. Вип. 1 (1). С. 73-79.
5. Вітенко І.С., Вітенко Т.І. Основи психології. Вінниця: Нова книга, 2001.
6. Гриценко Т.Б., Іщенко Т.Д., Мельничук Т.Ф. Етика ділового спілкування: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 344 с.
7. Лазуренко О.О. Основи психології: навч.-метод. посіб. К., 2002. 168 с.
8. Максименко С.Д., Соловієнко В.О. Загальна психологія. К., 2000.
9. Панюк В., Титаренко Т., Черпалева Н. та ін. Основи практичної психології. К.: Либідь, 2006.
10. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. К.: Знання, 2006.
11. Сергеєнкова О. П., Столярчук О. А., Коханова О. П., Пасєка О. В.. Загальна психологія. Навч. посіб. К.:
12. Центр учбової літератури, 2012. 296 с.
13. Трофімов Ю.Л. Психологія. К.: Либідь, 2000.
14. Трухін І.О. Соціальна психологія спілкування.К., 2005.

Додаткова:

1. Медична психологія :державний національний підручник. /Спіріна І.Д.та ін.: Ліра ЛТД, 2012. 442 с.
2. Вікова та педагогічна психологія : навч. посіб. / Скрипченко О. В. та ін. К.: Каравела, 2019. 400 с.
3. Гончаренко Н. В Психологічні засади збереження психічного здоров'я майбутніх лікарів.
4. Актуальні проблеми психології : зб. наук. пр. Ін-ту психології імені Г. С. Костюка НАПН України. К., 2014. Т. X, вип. 26. С. 193-206.
5. Загальна теорія здоров'я та здоров'язбереження : колективна монографія / за заг. ред. проф. С.Ю. Д. Бойчука. Харків: Вид. Рожко С. Г., 2017. 488с.
6. Жигайло Н.І. Соціальна психологія. – Львів: Новий Світ, 2007
7. Корольчук М.С., Крайнюк В.М., Марченко В.М. Психологія: схеми, опорні конспекти, методики. К., Ельга Ніка-Центр, 2006.
8. Психологія / За ред. отця Юзефа Макселона. — Львів, Монастир Монахів Студійського Уставу, видавничий відділ “Свічадо”, 1998.
9. Цигульська Т.Ф. Загальна та прикладна психологія: Курс лекцій. К.: Наук. думка, 2000.
10. Мухамед'яров Н. Н. Формування здорового способу життя: теоретичний аспект. Вісник Харківської державної академії культури. 2013.Вип. 39. С. 249-256.
11. Основи психогігієни та психопрофілактики: навч. пос. / Н. Є. Афанасьєва. Х.: НУЦЗУ, 2016. 91 с.
12. Психологія здоров'я людини / За ред. І. Я. Коцана. Луцьк: РВВ-Вежа Волин. нац. ун-ту ім. Лесі Українки. 2014. 430 с.
13. Психічне здоров'я особистості: результати оцінювання та рекомендації для інтеграції охорони психічного здоров'я в систему первинної медичної допомоги та громадські платформи в Україні. К.: Міжнародний медичний корпус за підтримки Групи Світового банку, 2017. 146 с.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

14. Психічне здоров'я особистості у кризовому суспільстві: збірник матеріалів IV Всеукраїнської науковопрактичної конференції / уклад. З. Р. Кісіль. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2019. 312 с.
15. Прокопенко А. В. Психогігієна : навчальний посібник. Острогоз : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. 229 с.
16. Савчин М. Здоров'я людини і духовний особистісний і тілесний виміри : монографія. Дрогобич : ПП «НОСВІТ», 2019. 232 с.
17. Святенко Ю.О. Тренінг особистісного зростання. К., 2017. 108с
18. Стрельбицька С. М. Технології формування компетентності здоров'язбереження майбутніх соціальних працівників в процесі підготовки у ВНЗ. Актуальні проблеми викладання фахових дисциплін у вищій школі : збірник тез I Міжнародної науково-практичної конференції. Одеса : Фенікс, 2014. С. 90-94.
19. Стрельбицькая С. М. Памятка родителям: Доступно про метадон и метадоновой наркоманию. По материалам семинаров – практикумов / кол. авт.; отв. ред. Жогно Ю. П., Довгий Ю. В. Одеса : МЦ «Доктор Благо Плюс», 2012. 24 с.
20. Терлецька Л.Г. Психологія здоров'я: арт-терапевтичні технології : навч. посіб. Київ : ВПЦ "Київ. ун-т", 2015. 119 с
21. Тимофєєва М.П. Психологія здоров'я. Чернівці: Книги XXI, 2009. 296 с.

Інформаційні ресурси

1. Державний заклад «Центр медичної статистики Міністерства охорони здоров'я України»: офіційний веб-сайт. URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/main.html>.
2. Департаменті управління та контролю якості медичних послуг МОЗ України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/en/struktura>.
3. Європейська база «Здоров'я для всіх». URL: <http://medstat.gov.ua/ukr/statreports.html>.
4. Європейське регіональне бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я. URL: www.euro.who.int.
5. Класифікація видів економічної діяльності. URL: <https://kved.biz.ua>.
6. Лабораторія проблем економіки та управління в охороні здоров'я. URL: www.med122.com.
7. Медичний світ: професійна газета. URL: www.medsvit.org.
8. Медична інформаційна система: офіційний веб-сайт компанії Мед-експерт. URL: <http://medexpert.ua/ua/medichnij-zaklad/31-medichnij-zaklad/pro-rynku-v-iznoho-medychnoho-turyzmu-v-ukraini>.
9. Медико - правовий портал. URL: <http://103-law.org.ua>.
10. Міністерство охорони здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://moz.gov.ua/>.
11. Міністерство соціальної політики України: офіційний веб-сайт. URL: <https://www.msp.gov.ua/main/Pro-ministerstvo.html>.
12. Національна служба здоров'я України: офіційний веб-сайт. URL: <https://nszu.gov.ua/pro-nszu>.
13. Національна академія медичних наук України. URL: www.amnu.gov.ua.
14. Охорона здоров'я. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/06/zb_zoz_17.xls.
15. Портал нормативних актів України та Всесвітньої медичної асоціації. URL: http://search.ligazakon.ua/search/law/npa/?s=search&idView=LZ_SUITE_NPA&beginPos=1&countBlock=10&kw2=82089
16. Український медичний часопис: медичний журнал. URL: www.umj.com.ua.
17. Українська Медична Рада. URL: <http://www.medicalcouncilukraine.org>.
18. American college of healthcare executives. URL: <https://www.ache.org/>.
19. Global Health Expenditure Database. URL: <https://apps.who.int/nha/database/ViewData/Indicators/en>.
20. Global health security Index. URL: <https://www.ghsindex.org/about/>.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

21. Guidebook on promoting good governance in public-private partnerships. United Nations Economic Commission for Europe. United Nations, 2008. URL: <https://www.unece.org/fileadmin/DAM/ceci/publications/ppp.pdf>.
22. European Regional Office of the World Health Organization. URL: www.euro.who.int.
23. World Health Organization. URL: www.who.int.
24. Modern healthcare. URL: <https://www.modernhealthcare.com/vital-signs-healthcare-blog>.

ОЦІНЮВАННЯ

Поточний контроль - проводиться з метою визначення рівня підготовленості студента з певних тем, розділів робочої навчальної програми, якості виконання конкретних завдань та здійснюється впродовж семестру під час проведення аудиторних занять (лекції, практичні заняття) та при виконанні самостійної роботи.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь на занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

Добре «4»	<p>Здобувач бере участь на занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття.</p> <p>Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях.</p> <p>Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.</p>
Задовільно «3»	<p>Здобувач іноді бере участь на занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел.</p> <p>Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях.</p> <p>Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункові), невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.</p>
Незадовільно «2»	<p>Здобувач не бере участь на занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел.</p> <p>Тестування не виконано.</p> <p>Ситуаційне завдання не виконано.</p>

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота:

- самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, підготовка до практичних занять;
- самостійне виконання індивідуального завдання, підготовка презентації для захисту індивідуального завдання.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра менеджменту охорони здоров'я

програмою даної навчальної дисципліни;

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;
- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання індивідуального опитування, виконання тестових завдань, оцінки за розв'язання ситуаційних завдань, виконання індивідуального завдання, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (тестових завдань, ситуаційних завдань, індивідуального завдання, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові ситуаційні завдання, індивідуальні завдання, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізень:

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються. Запізнення на заняття – не припустимі. Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Використання будь-яких мобільних пристроїв заборонено. При порушенні даного пункту здобувач має покинути заняття та в журналі викладач ставить «нб», яку він повинен відпрацювати у загальному порядку.

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.